

Молодий МЕДИК

№1, січень 2019 р.

Кафедра фтизіатрії ВНМУ – учасниця проекту, що фінансується HORIZON

Мережевий проект «Інновації в туберкульозі» («Innovation in Tuberculosis») INNOVA4TB, учасницею якого є кафедра фтизіатрії ВНМУ, отримав грант у більш як мільйон євро від Європейської Комісії. Проект реалізується у рамках програми «Марі Склодовська-Кюрі» Horizon 2020 RISE (H2020-MSCA-RISE-2018).

– INNOVA4TB – це проект, присвячений діагностиці та клінічному менеджменту туберкульозу, – розповідає доцент кафедри фтизіатрії Андрій Дудник. Саме він як регіональний координатор відділу адвокації, комунікації та соціальної мобілізації програми «Зупинимо туберкульоз в Україні» був ініціатором участі кафедри фтизіатрії ВНМУ у цьому проекті.

У рамках проекту створено науковий консорціум, який складається з 12 установ із шести країн: Іспанії, Швеції, Німеччини, України, Чилі та Молдови.

Україна посідає друге місце за абсолютною кількістю хворих на туберкульоз – їх 39 000 – та має найвищий показник смертності від ТБ в Європейському регіоні: 9,5 випадків на 100 000 людей. За таких обставин ми вирішили долучитися до розробки швидких та простих у виконанні тестів для діагностики туберкульозу та визначення резистентності мікобактерій до протитуберкульозних препаратів. Отриманню гранту передували численні стажування та налагодження контактів під час наукових конгресів за кордоном, – розповідає Андрій. – Хочу підкреслити всебічну підтримку наукових струк-

тур ВНМУ: разом вдалось швидко подолати багато бюрократичних перешкод.

Проект, що очолюється дослідниками з Барселони, має на меті сприяння мобільності вчених та консолідації спільних дослідницьких проектів між країнами та секторами, створення мережі якісних сучасних досліджень у сфері діагностики та клінічного лікування туберкульозу.

Спільна робота вчених сприятиме впровадженню у практику нових генетичних тестів, дозволить зменшити тривалість перебування хворого на емпіричній схемі лікування та скоротить час перебування у палаті із пацієнтами з невідомим профілем резистентності, зменшуючи ризик невдачі лікування та сприяючи дотриманню інфекційного контролю.

– Наукові обміни між установами дозволяють учасникам консорціуму розвивати власну кар'єру та вести активну промоцію нашого

університету на міжнародному рівні, – коментує Андрій Дудник.

– Багато хто все ще сприймає слово «грант» як лотерею, але, на мій погляд, це в першу чергу визнання ваших попередніх досягнень. Мало бажаючих співпрацювати із людьми, які не знають англійської, не мають серйозних публікацій. Ось для чого потрібен рівень V2 та щоб хтось чув про журнал, де ви публікуєтесь! Я завжди радий допомогти тим, хто також хоче спробувати сили в отриманні фінансової підтримки власних проектів.

INNOVA4TB офіційно розпочався 1 січня 2019 року, і передбачається, що в його рамках відбудеться 226 обмінів науковцями тривалістю від 1 до 12 місяців кожен.

Вітаємо науковців і бажаємо їм плідної роботи, яка, зрештою, призведе до подолання туберкульозу в Україні.

Лише щеплення зупинить кір

В університеті тривають заходи з контролю епідемії

Читайте на 2-й стор.

Близько шести десятків студентів ВНМУ захворіли на кір із початку останнього спаху цього захворювання у Вінниці. На тлі цієї статистики в університеті розгорнута кампанія попередження нових випадків хвороби.

Лише щеплення зупинить кір

В університеті тривають заходи з контролю епідемії

– Сьогодні у нас захворіло 63 студенти, переважна більшість з яких – студенти п'ятого та четвертого курсів, – говорить проректор з лікувальної роботи ВНМУ, проф. Василь Васильович Погорілий. – Є також поодинокі випадки реєстрації захворювання на першому та другому курсах.

Спалах епідемії Василь Васильович пов'язує з прогалинами у календарі щеплень у ті роки, коли нинішні 4-5-курсники повинні були ці щеплення отримувати:

- На превеликий жаль, так сталося у нашій державі, що у свій час були деякі відхилення від календаря щеплень. Тобто у певних вікових групах щеплень не проводили. І тому зараз хворіють саме представники цих груп.

Єдиним дієвим методом попередження нових випадків захворювання, вважає проректор, є вакцинація від кору. Навіть у період епідемії. На базі відділення Центру первинної медико-санітарної допомоги (ЦПМСД) №2, який працює у ВНМУ (колишній медпункт – прим. ред.), вже проведено більше 250 таких щеплень. Вакцинація робиться нещепленим особам лише за показами. Тобто при найменшій підозрі, що у людини є протипо-

летальні випадки зареєстровані серед нещеплених осіб. Якщо ж вакцинована людина все ж таки захворіла, її хвороба протікатиме легко. І такі випадки у нас є.

- Усіх, хто мав важкий та середньої важкості перебіг хвороби, університет направляє до інфекційного відділення МКЛ №1 міста Вінниці, на базі якого працює кафедра інфекційних хвороб ВНМУ.

Співробітники кафедри не відходять

вірусу, студентів розокремлюють.

Згідно наказу ректора, академіка НАМН України, професора Василя Максимовича Мороза, для забезпечення максимального розмежування студентів академічних груп на всіх курсах та факультетах були відмінені лекції з розміщенням їх повного тексту на сайтах кафедр. Студенти шостих курсів медичних та п'ятих стоматологічного та фармацевтичного факультетів отримали й додаткові канікули до 14 січня 2019 року. Крім того, були відсторонені від занять і не допускаються у лікувальні заклади студенти, які не щеплені проти кору, не хворіли на дане захворювання і не пройшли обстеження у медпункті університету.

Однак незважаючи на всі перестороги, кір не здається: 21 січня на нього захворіла ще одна студентка ВНМУ. І тому знову гостро стало питання вакцинації, яка є єдиним надійним методом запобігання кору

Боятися щеплення не потрібно. Саме завдяки щепленням людство поборолو багато хвороб, як призводять до інвалідизації та летальності, – говорить Василь Васильович.

А щоб подібних ситуацій – адже це вже другий спалах кору у ВНМУ – більше не виникало, проректор з лікувальної роботи пропонує зробити обов'язковим подання разом із документами до вступу у виші та середні навчальні заклади карт щеплень абітурієнтів.

- У такому випадку буде зрозуміла картина з імунним захистом студентів, – пояснює Василь Погорілий. – У садочок дитину не візьмуть без щеплень, так само щепленим повинні бути школярі, то чому ж ця інформація не вимагається в університеті? Тим більше – у медичному, куди йдуть люди, які обрали професію, де потрібен постійний контакт із хворими людьми.

А наразі уся статистика щодо щеплень студентів, їх відмов та протипоказів знаходиться у проректора на щоденному контролі.

Вікторія Родінкова

Проректор з лікувальної роботи ВНМУ, проф. Василь Васильович Погорілий:

«Подання разом із документами до вступу у виші та середні навчальні заклади карт щеплень абітурієнтів має бути обов'язковим»

кази, щеплення відкладають до одужання або дообстежують пацієнта, у тому числі – за рахунок університету, визначаючи титри імуноглобулінів G та M, щоб встановити імунний статус організму, його здатність опиратись послабленим вірусам у вакцині.

- Такі обстеження зазвичай проводяться у приватних лабораторіях, але нам вдалося домовитись, щоб обстеження для наших студентів проводилось за мінімальною ціною, за собівартістю таких аналізів, – розповідає Василь Васильович.

Крім того, щеплення проводиться найкращою вакциною високої якості, яку придбав МОЗ і яка не виробляється в Україні.

При тому, що інструкцією передбачено виникнення як загальних місцевих алергічних реакцій у 2-5% щеплених осіб, такі реакції з 250 щеплених виникли лише у однієї студентки, – розповідає Василь Васильович. – Відділення ЦПМСД, яке працює в університеті, має всі необхідні засоби для боротьби з ускладненнями вакцинації, у тому числі – з анафілактичним шоком. І хоча немає вірусів, проти яких можна було б зробити щеплення зі стовідсотковою гарантією уникнення хвороби, щеплення призводить до підвищення захисних властивостей організму. Усі

від пацієнтів, студентів, проводять постійну консультативну роботу, залишаються на зв'язку із адміністрацією ВНМУ.

Саме щоб уникнути важких форм кору та госпіталізації і потрібно вакцинуватись від цієї хвороби, вважає проректор:

- Кір неприємний своїми ускладненнями: коровими пневмоніями. Вони надзвичайно важко піддаються лікуванню і у переважній більшості закінчуються летальними випадками.

І кому як не медикам це розуміти.

Згідно з наказом МОЗ №1216 від 2018 року студенти-медики відносяться до категорії людей, які зобов'язані бути щепленими. Адже вони обрали небезпечну роботу, впродовж якої будуть змушені працювати у вогнищах різних інфекцій – дитячих, дорослих, таких як чума чи кір, – говорить професор Погорілий.

Але ситуація зі щепленнями в університеті поки що невтішна. Ним охоплені 81,1 відсотка при бажаному охопленні в 90-95%. Щоб збільшити відсоток вакцинованих, проведена велика організаційна робота: керівництво університету добивається, щоб і всі викладачі, і студенти мали захист від кору. А щоб запобігти розповсюдженню вже існуючого в університеті

Чотирикурсниця ВНМУ увійшла до п'ятірки найгарніших студенток на всесвітньому конкурсі

Титул «Міс миру» здобула студентка IV курсу Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова Богдана Плотиця на всесвітньому конкурсі краси «Міс Студентство», фінал якого відбувся 20 грудня у Сеулі (Південна Корея). Дівчина увійшла до п'ятірки фіналісток.

Право представляти Україну Богдана виборолла, здобувши перемогу у конкурсі «Міс Студентство Україна».

Чесно кажучи, я не дуже хотіла виступати у всеукраїнському конкурсі, бо боялась пропустити багато занять, а це найбільша фобія для будь-якого студента-медика, адже потім потрібно все це відпрацювати, – зізнається Богдана. – Але несподівано сталося так, що я виграла, хоча ще декілька днів я не могла у це повірити. Звісно, потрібно було починати готуватися до всесвітнього конкурсу. Добре, що часу було достатньо, бо всеукраїнський конкурс відбувся 19 жовтня, а до Південної Кореї потрібно було летіти у середині грудня.

- Шлях до Сеулу тривав 18 годин, із пересадкою у Казахстані. Втім, деякі учасниці діставалися Південної Кореї ще довше, навіть по 50 годин, розповідає Богдана.

Під час конкурсу відбулося два форуми – миру та з економіки, і до кожного з них потрібно було готувати презентацію. Особливо складним виявився економічний. Виступ Богдани на ньому стосувався економічної ситуації в Україні з акцентом на здобутки країни. А доповідь на форумі миру

дівчина присвятила своїй країні, де вже п'ятий рік триває війна та оголошений військовий стан.

- Деякі учасниці взагалі ніколи не чули не те що про війну в Україні, а й про Україну взагалі, і це було дивно. Можливо, ми надто далеко від них знаходимося, щоб про нас чути, – каже Богдана. – Сподіваюсь, я змогла донести до них те, що відбувається в Україні, і саме тому і отримала титул «Міс Миру».

Загалом, у конкурсі взяли участь 47 представниць різних країн. У минулі роки їхня кількість сягала понад 80, але цього разу учасниці проходили попередній відбір: надсилали журі свої анкети, фотографії, відеопрезентації.

- Традиційно сценарій конкурсу не змінюється вже багато років (а загалом конкурсу вже близько 30 років – прим. ред.): спочатку всі дівчата виходять на сцену під пісню Майкла Джексона «We Are The World», потім вихід у випускних мантиях, під час якого дівчата представляють себе, далі – вихід у національних костюмах та фінальний – у вечірніх сукнях, – розповідає Богдана.

У Сеулі дівчина перебувала близько тижня. Конкурсний графік був напружений, але Корею побачити все ж вдалося.

- Дуже дивним було те, що наша перша екскурсія була на національне кладовище із церемонією поминання померлих. Також нас возили у гори, де багато молитовних місць і живуть монахи. І в останній день було трохи часу погуляти по місту. Було не холод-

но, близько +8, але стояв жадливий смог. Я коли приїхала, спочатку не зрозуміла, чому всі ходять у масках, подумала, що якась епідемія. Але виявилось, що так люди захищаються від забрудненого повітря. І дійсно, там у кожному магазині, навіть невеличкому, завжди продаються маски з різним рівнем захисту, – ділиться враженнями Богдана.

Катерина Баркалова

Діти-інваліди отримали подарунки від студентів ВНМУ

Традиційна студентська благодійна новорічна акція «Подаруй дитині радість», яка проходить у нашому університеті більше десяти років, цього року була присвячена потребам дітей Стрижавського будинку-інтернату.

Подарунки від Святого Миколая в особі членів ради Студентського наукового товариства вихованці цього інтернату отримали 19 грудня. Це були солодощі, іграшки, дитячий одяг, канцелярське приладдя, засоби особистої гігієни. Щирі дитячі усмішки, радість в очах, їх чудовий настрій стали ще одним підтвердженням того, що дарувати подарунки дуже приємно.

Голова Ради СНТ Влад Жебелев розповів, що впровадж акції викладачі та студенти університету принесли дитячий одяг, іграшки, солодощі та гроші, на які студенти на прохання адміністрації інтернату, закупили засоби особистої гігієни та канцелярію для дітей.

«ММ»

На зустріч з Президентом – двічі на рік

Першокурсник Ткачук Олексій створив унікальну сушарку для ріпака, але перемогла любов до медицини

Кожен з нас, підводячи підсумки року, що минув, безперечно, згадував у ньому найприємніші моменти. Для студенту 56 групи першого курсу ВНМУ серед таких моментів – дві зустрічі з Президентом, на які його запросили як представника талановитої молоді Вінниччини у лютому та у грудні.

Але якщо у грудні Олексій вже був першокурсником ВНМУ, то у лютому до Маріїнського палацу його, тоді ще одинадцятикласника ладижинської школи, запросили як переможця конкурсу «Майбутнє України», на якому він представив установку для сушіння вторинної сировини, а саме – ріпака, – для агропромислового комплексу.

– Після цього мене запросили вчитися до КПІ, але у мріях у мене давно був Вінницький медичний університет, і батьки подарували мені таку можливість, – говорить Олексій.

Але навчання у медичному університеті було згодом, а поки, навчаючись в останніх класах школи у Ладижині Вінницької області, хлопець відвідував центр розвитку дитячої творчості «Спадщина», де ходив на гурток радіоконструювання.

Нас було багато, й усі проекти були взаємопов'язані. У когось був метод спалювання пелет, хтось розробляв пресування, а у мене був, власне, принцип сушіння продукту, щоб створювати ці пелети.

Група школярів працювала над створенням енергобіокластеру:

– Ріпак – така культура, з якої можна добути біоетанол, забезпечуючи власні транспортні засоби, які будуть його сіяти та збирати, з ріпака можна робити пелети, ним можна годувати тварин, це безвідходне виробництво, – розповідає Олексій. – Такий кластер не можна побудувати на основі будь-якої іншої культури, і ніхто цим в Україні не займається.

Важливість сушіння насіння ріпака хлопець пояснив тим, що воно набагато мокріше, ніж насіння інших культур, і вже через 36 годин, не висушене, це насіння починає втрачати свою цінність, бо у такому зерні починають розвиватися зернові кліщі. Тому лише 11% виробленого в Україні насіння ріпака відповідає європейським стандартам I категорії, а все решта – то технічна сировина.

Щоб збільшити цей відсоток, а та-

кож ефективніше сушити й інші зернові культури, Олексій запропонував установку з електровіброуючою мембраною, через яку подається сушильний агент, створюючи аероброкиплячий шар. Температура у такій установці становить 40 градусів, і тому сировина не пересушується, а з допомогою електромагнітного збуджувача зерно весь час підкидається в установці й сушиться рівномірно.

– Запрілі грудки розбивають й акустичні опромінювачі, які розшаровують зерно так, щоб кожне зернятко літало окремо. Коли зерно достатньо висихає, воно вилітає у бокову щілину, – розповів Олексій.

Запорукою свого успіху студент вважає й ввічливе спілкування: на фінальному етапі конкурсу «Майбутнє України», який проходив у рамках Українсько-Китайської виставки, він чомно та терпляче пояснював принцип роботи своєї установки усім, хто нею цікавився, а згодом з подивом дізнався, що серед цікавих було багато й членів журі.

У лютому 2018 року, на зустрічі Президента з талановитою молоддю свою установку Олексій представив і перед Петром Порошенком. А от на другій зустрічі з Президентом, 19 грудня 2018, куди Олексія запросила Вінницька облдержадміністрація, хлопцю знову знадобились комуні-

кативні навички:

– На цій зустрічі було дуже багато людей, талановитої молоді, дітей-сиріт, дітей з Донбасу, і поки багато хто з них переслідував Петра Олексійовича, щоб з ним сфотографуватися, я помітив, що його дружина стоїть одна, тож вирішив підійти до неї, поговорити, – розповів хлопець. – Пані Марина розпитала, де я навчаюсь, чи важко мені, чи хотів я навчатись там, де я є зараз, що думаю щодо реформи медицини. Я відповів, що задоволений і що у навчанні у медичному університеті нічого складного немає, головне – старатись, так ми з нею й розмовляли деякий час.

«Молодому медику» ж Олексій розповів, що до медичного університету хотів вступити ще з класу сьомого. Хлопцю завжди подобалась хімія. Та вмючи спілкуватись з людьми різного віку, вагався – стати вчителем хімії чи лікарем. Коли дізнався про збільшення держзамовлення у медичному університеті хлопець вирішив реалізувати свою давню мрію.

– Але на бюджет у Вінницький медичний університет я не пройшов, пройшов у Запоріжжя, проте, обрав навчання у Вінниці, оскільки багато хто каже, що це – найкращий медичний університет в Україні, – говорить Олексій.

«ММ»

Кембридж та не тільки

ВНМУ відкриває можливості для проектної діяльності та академічної мобільності

Вже близько року у ВНМУ працює центр проектної діяльності, основна мета якого – формування університетської команди лідерів, яка могла б підтримувати академічну мобільність та проектну діяльність. Становленню цього центру у нашому університеті допомагав, зокрема, і проект, що фінансується Британською Радою у співробітництві з Інститутом вищої освіти Національної академії педагогічних наук України та Фондацією лідерства у вищій освіті (Велика Британія) «Вдосконалення лідерського потенціалу університету шляхом розвитку центру проектної діяльності та академічної мобільності».

Метою цього проекту є залучення ширшого кола учасників та сприяння вихованню їх лідерських якостей та проектної культури. І кроки в цьому напрямку у ВНМУ вже зроблено: створено групу з організації проектної діяльності, розроблено її річний план та триває опрацювання нормативних документів відповідно до Стратегії розвитку університету,

Дружня команда ВНМУ на тренінгах з лідерства від Британської Ради в Україні

Незвичний експонат в головному холі університету – мурашник за склом, здався дуже символічним, адже для спільного результату потрібна командна активна безупинна робота. Цією ідеєю озброюється команда ВНМУ та з натхненням приступає до поставлених завдань

а найголовніше – побудовано згуртовану команду та триває пошук можливостей щодо залучення нашого університету до участі у міжнародних проектах.

Цікавою є вимога від Британської Ради до побудови команди: різні її представники, від проректора до студента, працюють злагоджено разом для досягнення спільної мети. У цій команді, наразі – проректор з наукової роботи, проф. Власенко О.В., доц. Драчук О.П., доц. Дудікова Л.В., доц. Ігнашук О.В., доц. Харковенко Р.В., аспірант Побережець В.Л. та студентка Трофімчук Т.І.

У рамках програми вдосконалення лідерського потенціалу члени команди відвідали надзвичайно інформативні тренінги на тему лідерства. Одним з важливих кроків реалізації проекту Британської Ради став пошук партнера серед британських університетів та організація візиту до Великобританії. Нашій команді пощастило потрапити у найбагатше на університетському та освітньому історію місто – славний Кембридж.

Тижневий візит відбувся в листопаді 2018 р. Команда ВНМУ відвідала Anglia Ruskin University, де відбулись наступні зустрічі:

VC Professor Roderick Watkins (Rector) обговорено потенційні можливості співпраці, досягнуто домовленості щодо підписання Меморандуму про співпрацю;

Matthew Day (Deputy Dean Research and Innovation) розповів про організацію підвідомчої йому структури та про супровід дослідницької та інноваційної діяльності співробітників;

Jen Little (Employability Office) поділилась досвідом роботи офісу з працевлаштування, який опікується не лише статистичними даними щодо відсотку працевлаштованості випускників, а і їх навичками щодо написання якісного резюме та успішної співбесіди;

Professor Sarah Redsell (Public Health) озвучила свій напрямок наукового пошуку в розвитку системи громадського здоров'я, а Caroline Shanahan (International students department) – продемонструвала

успіхи міжнародної діяльності;

Dr Nick Pugh (physiology, laboratory work) зробив цікаву екскурсію в лабораторію університету;

візит до університетської офтальмологічної клініки, де проходять практику студенти – оптометристи, та до студентського самоврядування допомогли ознайомитись з їх роботою;

Dr Enamul Ahsan та Dr Elliot Bird (School of Medicine) детально ознайомили з роботою медичного факультету університету. Цікаво, що навчання триває п'ять років і на перших трьох курсах студенти вивчають комплексно різні системи організму (наприклад, нервова система: нормальні анатомія та фізіологія, патологічні анатомія та фізіологія і т.д.), а на останніх курсах заглиблюються у вузькі дисципліни, на кшталт офтальмології, дерматовенерології тощо. Практичні навички відпрацьовуються студентами у симуляційних класах, а доступ до пацієнта обмежений.

Отже поїдка до Кембриджу виявилась вдалою, надзвичайно продуктивною та надихаючою. Команда ВНМУ - щиро дякує Британській Раді за організацію Програми, керівництву ВНМУ за підтримку, Англія Раскін Університету в особі Dr Anna Markovska - за теплий прийом.

Доц. Ольга Драчук, завідувачка аспірантурою ВНМУ

Професор Микола Адамович Станіславчук: «Я вмію робити свою роботу, а головне – вона мені подобається»

Шостого січня відзначив свій ювілей професор, завідувач кафедри внутрішньої медицини №1 Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова Микола Адамович Станіславчук. Про свій нелегкий шлях у медицину та науку, про своїх вчителів та любов до біохімії та терапії він розповів «Молодому медику»

«МИ ФАКТИЧНО БУЛИ КРІПАКАМИ»

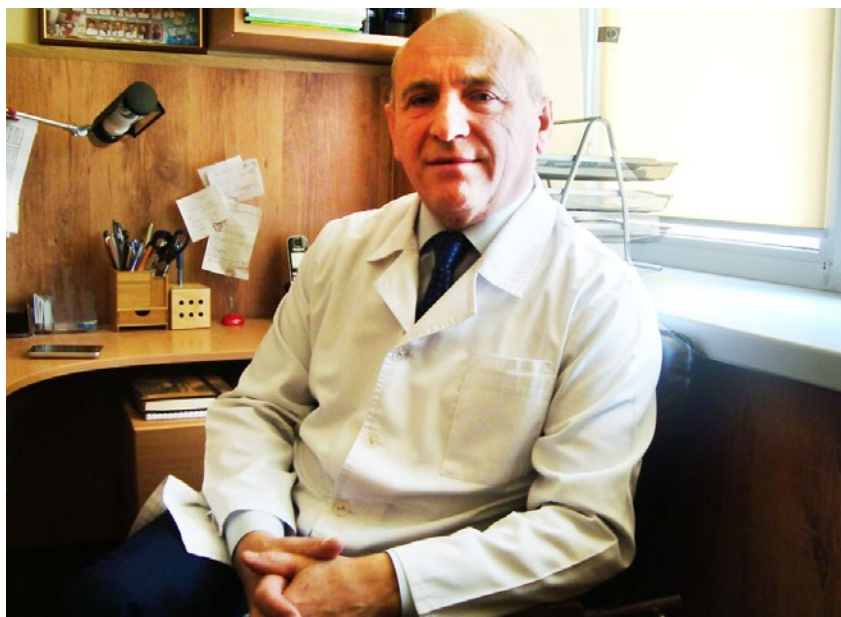
Я народився у селі Лозна Хмельницького району Вінницької області. Батьки - колгоспники, мама ходила на буряки, батько працював механізатором в колгоспі. У той час ті, хто жив у селі, були фактично кріпаками, не мали паспортів. Якщо говорити про мій шлях до медицини, то його виточки лежать в моєму дитинстві.

Дружина мого дядька була фельдшером, і це була поважна людина на селі, а її син вже пішов вчитися до Вінницького медичного училища, він був на два роки старший за мене. І вже якось так сформувалося, що я теж туди пішов навчатися. Але для цього потрібно було отримати свідоцтво про закінчення восьмирічної школи, яке мені не видавав директор школи. Він хотів, аби я закінчив 9-10 класи та пішов до Гушинецького училища вчитися на тракториста.

Тому ми з моїм товаришем десять кілометрів пройшли пішки до автобусної зупинки до Уланова, потім до Хмільника, а там завітали до районного відділу освіти, сказати, що нам не видають свідоцтво, а ми хочемо вчитися. І начальник району написав розпорядження директору школи «Видати такому-то й такому-то свідоцтва». І так я отримав можливість подавати документи до Вінницького медичного училища. Це був 1969 рік.

ПРО МРІЮ

На парі з біології нас повели до лабораторії, яка розміщувалася на території садиби Пирогова. І ось я, сільський хлопчик, ходжу по цій лабораторії, а там чистенькі столи стоять, лаборанти у білих халатах сидять, якісь пробірки. І здавалося, що це знаходиться на космічній відстані від того місця, де я проживав: ґрунтова дорога, яка після дощів перетворювалася на болото до колін. А бідони з молоком, після того, як подоять корів, завантажували на

великий причіп, який тягнув гусеничний трактор, щоб проїхати по цьому болоту. І ось ти вранці встаєш, щоб поїхати до училища, і намагаєшся зайняти місце на цьому бідоні, щоб не човгати десять кілометрів, а через десять кілометрів вже є автобус.

І тоді в мене з'явилася жага зробити усе, щоб подолати цю прірву. І я до сьогодні пам'ятаю те відчуття: «Я маю це зробити, я маю звідси вирватися». Не було кар'єрних думок стати професором – було бажання змінити місце і займатися тим, чим займаються ці чистенькі, біленькі, розумні люди.

«І ПОЇХАВ Я ПРАЦЮВАТИ ФЕЛЬДШЕРОМ»

У мене були майже всі п'ятірки і тільки одна трійка – з української мови. Через цю трійку я не міг отримати червоний диплом та не потрапив до п'яти відсотків випускників медучилищ, які мали право вступати до медінститутів у рік випуску. Решта мали відпрацювати спочатку. Директор медучилища, Абрам Григорович Лойферман, викликає мене і каже, щоб я перездав українську. Але я із почуття дитячого максималізму відмовився. Це зараз я вже розумію, що все було вже вирішено, і мені би цю четвірку поставили, якби я тільки пішов на перездачу.

І поїхав я працювати у рідне село фельдшером. Болото, нічні викли-

ки, у деяких хатах навіть світла не було, пологи, кровотечі у жінок – і ти один на один із цим, хлопчик 18 років, єдиний медпрацівник на все село, в якому тисячі три людей мешкає.

Потім мене призвали до армії, і я два роки відслужив біля Полярного кола під Архангельськом, у військах зв'язку. Взимку мороз -40, у дерев'яній казармі мінусова температура: теплою водою підлогу поміють, а вона за декілька хвилин на ковзанку перетворюється. Але природа там надзвичайна була, і грибів неміряно, косити можна було.

«ВИКЛАДАЛИ КОРИФЕЇ»

Після армії я прийшов до Вінницького медінституту складати вступні іспити – у військовій формі, як тоді було прийнято. І ось тоді пошкодував, що не перездав у медучилищі українську. Бо перший іспит – фізику – я склав на п'ять, і якби був у мене червоний диплом, мене б одразу зарахували. А так довелося складати ще і хімію, і біологію, і твір писати.

Викладали у мене усі нинішні корифеї. Про всіх згадую із теплотою, бо ставлення до студентів завжди було батьківське, з першого курсу і до закінчення. Факультетську терапію читала Мікуніс Рина Йосипівна, госпітальну терапію – Кучук Василь Павлович, патанатомію – Козлов

Володимир Григорович, оперативну хірургію вів тоді ще доцент Костюк Григорій Якович.

СТО КАРБОВАНЦІВ СТИПЕНДІЇ

На п'ятому курсі я став лєнінським стипендіатом. Моя кандидатура підходила за всіма критеріями: сільське походження, служив в армії, відмінне навчання. Але – не був членом Комуністичної партії. Сказали, що потрібно вступити. А я вважав, що не готовий, що не дотягну до цього відповідального звання. І все це я кажу на засіданні парткому. А одним з його членів був полковник, росіян. Він мене виводить у коридор і питає, скільки моя мама отримує. Я кажу: десь 90 карбованців, і батько стільки ж. І тоді він каже: «Тобі дають 100 карбованців стипендії, а ти маючи таку несеєш. Не хочеш собі допомогти – то хоч може батькам допоможеш, які важко працюють?». І тут мені так соромно стало, я згадав, як мама тяжко працює в полі, як батько... Спустив мене цей полковник на землю. Повертаємось з ним, і він каже: «Він згодний». Так я швидко вступив у партію, бо із першого вересня відкривалась вакансія: попередній стипендіат інституту закінчив.

«Я НЕ БАЧИВ СЕБЕ ТЕОРЕТИКОМ»

Коли я закінчував інститут, як лєнінський стипендіат міг обрати будь-який фах, стати хірургом, гінекологом. Була пропозиція обрати будь-яку теоретичну кафедру – мікробіології, фізіології – і працювати паралельно заступником секретаря комітету комсомолу. Але я не бачив себе теоретиком – бачив клініцистом, терапевтом.

І мене розподілили в Хмельницьку районну лікарню. Там я розпочав дільничним терапевтом, через півроку став терапевтом-кардіоревматологом. І буквально через рік після інтернатури відкрилась вакансія завідувача терапевтичного відділення районної лікарні. Головний лікар викликає мене й каже: «Приймай відділення». Я кажу: «Тут є багато лікарів по 10-15 років стажу, а я тільки-тільки інтернатуру закінчив». А він каже: «Мені краще знати, хто має бути заввідділенням. На цю посаду не вмовляють – на цю посаду просяться». І так я декілька років завідував терапевтичним відділенням.

ПРО БІОХІМІЮ ТА ТЕРАПІЮ

На гурток із терапії мене запросила Ріна Йосипівна Мікуніс після того, як я склав іспит із терапії. Ще раніше я ходив на гурток з біохімії, який вів Микола Борисович Луцюк. Він зробив мене старостою гуртка, ми часто разом робили дослідження. І були наші розмови учителя з учнем у класичному розумінні. Запам'яталась фраза Миколи Борисовича, яку я

часто повторюю: «Що б комуністи не говорили – думка матеріальна».

Біохімія мене дуже приваблювала. Вона дуже логічна і цим нагадує терапію. І коли ти знаєш біохімію і привносиш це знання у клінічну спеціальність – є результат, і це досить цікаво. Не можна розуміти терапію шляхом простого накопичення знань. Їх потрібно дуже пластично використовувати, у логічній послідовності, доки прийдеш до діагнозу.

Недарма кажуть, що медицина – це більше мистецтво, ніж наука. І це у найбільшій мірі стосується терапії, коли ти не можеш фізично розібрати організм на деталі і знайти поломку. Так, зараз існують МРТ, УЗД, КТ і так далі, але все одно є частина діагнозів, які не мають такого відомого на сьогодні біологічного субстрату, етіологічного чинника, абсолютного діагностичного тесту. Цим особливо вирізняється ревматологія. Тому з терапії я пішов у ревматологію.

«Я ЛЮБИВ БІОХІМІЮ, А ВІН БІОХІМІЮ ЗНАВ»

Коли я проходив інтернатуру в ревматологічному відділенні обласної Хмельницької лікарні, там працював наш факультет підвищення кваліфікації. І прийшов зі студентами доцент Ілика Василь Григорович та запитав, хто хоче наукою займатися. «Я хочу», – кажу.

Прийшов я до Вінниці, в інститут реабілітації інвалідів. Там працює наукова лабораторія, якою тоді завідував старший науковий співробітник, кандидат наук Пентюк Олександр Олексійович. Це була знакова зустріч. Після того Олександр Олексійович став моїм вчителем та другом, ми із ним не розлучалися, дружили родинами. Я любив біохімію, а він біохімію знав. І ми в той час провели дуже багато експериментальних досліджень на тваринах. Він вивчав роль вітамінів в обміні лікарських засобів.

Мені було доручено вивчати роль вітаміну В6. Для цього було виділено щурів, декілька самочок та самців, які я у ящику перевіз до Хмельницького і у себе в сараї облаштував віварій. Треба було вивести потомство та викликати у нього авітаміноз вітаміну В6, тобто годувати тим, що його не містить: відмитий казеїн, відмитий крохмаль, жир. Так вони вигодувались місяцями, потім я відвозив їх у Вінницю, де проходив завершальний етап досліджень. Це тривало приблизно півтора роки. Одного разу усі щури загинули: прорвала гаряча вода. І довелося починати все зпочатку.

«ЦЮ ПОСАДУ НЕ ПРОПОНУЮТЬ»

Для завершення експериментальних досліджень я вступив у клінічну ординатуру при нашій кафедрі. По закінченні ординатури поїхав

працювати ординатором ревматологічного відділення Хмельницької обласної лікарні. У жовтні 1991 року мені зателефонувала Валентина Костянтинівна Серкова і сказала, що є вакансія асистента кафедри факультетської терапії у ВНМУ. Я довго думав, вагався, бо я був у резерві на посаду обласного терапевта. Але після Нового року Валентина Костянтинівна зателефонувала знову: «Цю посаду не пропонують – на неї просяться». І в лютому 1991 року я переїхав по переводу до медунівституту, а в жовтні захистив кандидатську дисертацію.

Прийшов із захисту, ще не знав, буде дисертація затверджена чи ні, і одразу пішов у бібліотеку працювати над докторською. Мені було вже майже 38 років, це була сходинка в останній вагон останнього потягу в науку, не було вже куди відкладати.

Захистив докторську через п'ять років, працював над тим самим напрямком. Це були 1993-95 роки, немає газу, холодно, у лабораторії біохімічній взимку температура була +3 - +6°C. Ми з Пентюком там працювали, робили ферментативні дослідження на тваринах. І цією експериментальною частиною я досі задоволений. Клінічні дані вже дали просунулися, а те, що робилося тоді, це була справжня наука: кінетика ферментативних реакцій, індукція. Дуже багато експериментів було проведено. Сьогоднішні клініцисти, нажаль, таких досліджень самі не роблять, цим займаються сертифіковані лабораторії.

ПРО КАР'ЄРУ

Якщо ти хочеш бути класним лікарем, то найвища твоя позиція у кар'єрному плані – завідувач того спеціалізованого відділення, спеціальність якого ти обрав. Якщо говорити про науковця-клініциста, то вищої посади, ніж завідувач кафедри за своєю спеціальністю, я не бачу. У тебе є можливість проявити себе і як науковець, ти можеш взяти стільки учнів, скільки побажаєш, і займатись тим напрямком, який тобі подобається. Але водночас ти маєш бути ще на належному рівні як лікар. Бо ти кожен день мусиш доводити, що ти на своєму місці. Сьогодні ти проконсультував, поставив правильний діагноз, призначив лікування. А завтра вже новий хворий, і те, що було вчора, до нього вже відношення немає. І в цій щоденній змагальності в тому, щоб встановити правильний діагноз, призначити правильне лікування, в боротьбі з часом не вилікованими хворобами, є сенс твого існування і ствердження як лікаря. У мене абсолютно немає інших амбіцій у кар'єрному плані. Мені здається, я знаходжусь на своєму місці і я умію робити цю роботу, і головне, вона мені подобається

Бібліотека та іноземні студенти: грані взаємовідносин

У ВНМУ ім. М. І. Пирогова, який є популярним серед вступників, кількість абітурієнтів щорічно збільшується. Оскільки навчання відбувається українською, російською та англійською мовами, багато вступників є іноземними громадянами.

Сучасні тенденції обслуговування читачів та світ Інтернету диктують нові пріоритети в роботі. Впродовж останніх років у бібліотеці виокремлено фонд іноземними мовами, який нараховує уже майже 20 тис. видань. Зважаючи на перспективи розвитку та потреби читачів, у 2018 році створено відділ літератури іноземними мовами. Його успішній роботі сприяють професіоналізм бібліотекарів, їхня компетентність, вільне володіння англійською мовою, прагнення та здатність до отримання нових знань, постійне підвищення рівня культури, вивчення досвіду вітчизняних та закордонних колег та його впровадження у свою роботу тощо.

Інформаційна підтримка освіти з боку бібліотеки полягає, насамперед, в якісному забезпеченні студентів навчальними та науковими виданнями. Переважно це сучасна медична література вітчизняних видавництв та науковців нашого університету, хоча студенти приділяють значну увагу також оригінальним виданням зарубіжних видавництв.

У 2018 році ректор університету, Василь Максимович Мороз, враховуючи потреби іноземних студентів та розуміючи важливість формування інформаційних ресурсів, ухвалив рішення закупити літературу в друкованому та електронному форматі видавництва Elsevier: 613 примірників на суму в один мільйон гривень. Ця література, безумовно, адресована також професорсько-викладацькому складу та вітчизняним студентам, які володіють англійською мовою та прагнуть підвищувати власний фаховий рівень. В бібліотеці створені комфортні умови для роботи в читальному залі.

Студенти нашого університету заслужують на таку турботу, адже вони активні в науці. Одним з важливих моментів у роботі бібліотекара з іноземними студентами є створення соціально-комунікативних умов. Подолання мовних, етичних, психологічних бар'єрів – основа якісного бібліотечного обслуговування. Працівники відділу для продуктивного комфортного спілкування з читачами намагаються ставити себе на їх місце. Це потрібно для кращого розуміння їхніх потреб та проблем, з якими вони зустрічаються на шляху до знань у чужій країні. Також дуже важливо створити атмосферу взаєморозуміння та підтримки цих студентів.

Іноді невпевненість у собі або недостатнє знання української мови спричиняють появу мовного й психологічного бар'єрів

у іноземних студентів. Часто вони стикаються з проблемами перекладу на або з української мови. Допомога студентам у подоланні таких труднощів не займе у бібліотекара багато часу, але значно покращить взаєморозуміння у роботі з ними.

Слід пам'ятати, що іноземні студенти – це люди з різним культурним, етнічним, релігійним та національним корінням, з якими бібліотекару потрібно бути обізнаним, щоб не створювати вразливих ситуацій. Особливо це стосується релігійних вірувань чи політичних уподобань.

Бібліотекари заохочують іноземних студентів до спілкування. Оскільки це, насамперед, молодь 17–27 років, то багато з них прагнуть самовираження, намагаються досягти значних висот не тільки в навчанні, але й в інших сферах життя. І бібліотека допомагає студентам проявити свої здібності й таланти в літературі та мистецтві, запрошуючи всіх бажаючих до просвітницьких заходів.

Загалом, студенти з інших країн з радістю долучаються до вивчення української національної культури, традицій та діляться звичаями своїх країн. Таке спілкування розширює світосприйняття. Зокрема, літературно-музичний вечір до Дня рідної мови «Рідна мова моя пелюсткова, ти у серці народу живеш» об'єднав багатонаціональну та багатомовну студентську родину університету. Учасники свята співали й декламували власні вірші рідною мовою.

Особливо зворушливим був виступ сестер з Індії Дсілва Каролін та Кетрін – клінічних ординаторів нашого університету. Поезія азербайджанською мовою про державний стяг прозвучала у виконанні студента із Азербайджану Новрузлу Тургуту. Вбравцею струн передав красу рідного слова студент з Фінляндії Сімес Юкка. Пісню на мові сінхала зачарувала присутніх студентка з Шрі-Ланки Перера Аеша. Бурхливі овації заслужив співочий інтернаціональний гурт «Веселка» зі своїм лідером, студентом 6 курсу Тамімі

Маждом з Ізраїлю. Українські народні пісні у його виконанні набули яскравого і неординарного колориту, а артистизм студентів не залишив нікого байдужим.

Студенти-іноземці з радістю долучилися до створення відео-поздоровлення до Міжнародного жіночого дня 8 березня, у якому вітали зі святом усіх жінок університету різними мовами. Відео представлено на головній сторінці сайту нашої бібліотеки.

Працівники бібліотеки створили відео до конкурсу Української Бібліотечної Асоціації «English Fest у бібліотеці», у якому брали участь Намбамбі Хелена та Гарімелла Тірумала Рао. Всім запам'яталася чудовим співом учасниця української телепередачі «Голос країни» Оке Олувафейікемі, яка є студенткою нашого університету.

Приємно працювати з тими, хто активно відвідує бібліотеку та проявляє себе висококультурними та старанними користувачами.

Бібліотекарі цікавляться успіхами своїх читачів та заохочують їх на подальші досягнення. Тож стало гарною традицією щорічно проводити церемонію відзначення найкращих та найактивніших читачів-іноземців. У 2018 р. почесні іменні грамоти «Best Library User» були вручені Оквону Чімдінму, Аналіку Гуднес (Нігерія), Абашейх Анвара (Кенія), Кіімба Нікодемуса, Ндатіпо Елію (Намібія), Маїнампаті Джасвантха, Канаппан Вігнеша, Вінсента Джіно, Пандей Авніша (Індія), Новрузлу Тургуту (Азербайджан), Арсані Ашрафа (Єгипет) та Джіамал Мохамеда (Сомалі), які були визнані найбільш відповідальними, ввічливими та щирими шанувальниками книг.

Дружні та етичні стосунки між бібліотекарями і студентами сприяють позитивному вирішенню будь-яких ситуацій, взаєморозумінню та продуктивному і комфортному спілкуванню.

Світлана Лозан, завідувачка відділу обслуговування літературою іноземними мовами